

HELSINGIN HALLINTO – OIKEUDELLE

ASIA:

Vastaselitys Östersundomin yhteistä yleiskaavaa koskevassa valitusasiassa

VIITE:

Vastaselityspyyntö 11.4.2019 (00359/19/4102).

VALITTAJA:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry (rek.nro 116.353). Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta sekä lintujen ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (Uudenmaan maakunta ennen v. 2011 ml. Sipoo).

PROSESSIOSOITE:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
puheenjohtaja@tringa.fi

Tringa ry kiittää Helsingin hallinto-oikeutta vastaselityspyynnöstä ja lausuu Östersundom-toimikunnan lausunnon johdosta seuraavaa.

1. Yleiskaavan suhde maakuntakaavaan

Yleiskaavan on perustuttava lainvoimaiseen maakuntakaavaan. Valituksenalainen yleiskaava ei ota huomioon alueen lainvoimaisen maakuntakaavan sisältövaatimuksia etenkin alueen luontoarvojen suhteen. Östersundomin yhteinen yleiskaava sallii huomattavasti voimassa olevaa maakuntakaavaa suuremman asukasmäärän sijoittumisen kaava-alueelle, eikä huomioi voimassa olevan maakuntakaavan varauksia suojeluun ja virkistykseen. Östersundomin yhteinen yleiskaava ei täytä maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimuksia eikä soveltuvin osin maakuntakaavan sisältövaatimuksia.

Huomautamme, että vaikka maakuntahallitus määräsi 17.9.2019 aluetta koskevan maakuntakaavan (Östersundomin alueen 2. vaihemaakuntakaava) tulevan voimaan lainvoimaa vailla, Helsingin hallinto-oikeus on keskeyttänyt alueen maakuntakaavan täytäntöönpanon eikä sitä siksi voida käyttää yleiskaavan perusteena.

2. Selvitysalueen maankäyttö ja Natura-alueiden arvot

Alueen luontoarvojen turvaamiseksi alueen maankäyttö on ehdottoman tärkeää ratkaista kokonaisuutena. Korostamme tässä yhteydessä yleiskaavatason vaikutusarvion tärkeyttä: lajien elinympäristöjen ja ekologisten yhteyksien turvaamiseksi on aluetta tarkasteltava riittävän laajasti, johon yksityiskohtaisempi asemakaavoitus ei tarjoa mahdollisuuksia. Laajempi tarkastelu on erityisen tärkeää Natura-alueiden (Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet sekä Sipoonkorpi) perusteina olevien luontoarvojen ja ekologisten yhteyksien osalta.

Toistamme vaatimuksemme selvitysalueen maankäytön osalta: selvitysalueen maankäyttö tulee ratkaista kokonaisuutena yleiskaavatasolla, sillä on mahdollista, että myöhemmin päätettävä selvitysalueen maankäyttö voi merkittävästi muuttaa kaavakokonaisuuden yhteisvaikutuksia linnustoon ja muihin luontoarvoihin. Kaavan ratkaisu jättää Natura-aluetta ympäröivät alueet selvitysalueeksi on kestävämpiä luontoarvojen turvaamisen kannalta.

3. Yleiskaavan Natura-arvioinnin puutteellisuus

EU:n tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan huolimatta jäsenvaltion laiminlyönnistä (tässä tapauksessa tietolomakkeen ajantasaisuudesta huolehtiminen) tulee luontodirektiivin Natura-alueita koskevasta arviointivelvoitteesta huolehtia.

4. Sipoonkorven MAALI-alue

Sipoonkorven laaja metsämanner on etelärannikon merkittävimpiä metsälajiston elinympäristöjä ja tärkeä osa Uudenmaan viheryhteyksiä (Ellermaa 2010). Monien metsäisten lajien, kuten metsäkanalintujen ja pöllöjen, osalta Sipoonkorpi on niiden ylivoimaisesti tärkein keskittymä pääkaupunkiseudulla (Ellermaa 2010). Kaavassa osoitettu Sipoonkorven metsämantereen eteläosien rakentaminen johtaa metsäalan huomattavaan pienenemiseen, millä olisi merkittäviä haitallisia vaikutuksia alueen metsälinnustoon. Vaikutukset ulottuisivat myös Sipoonkorven Natura-alueeseen. **Maakunnallisesti arvokkaan luontokohteen arvojen merkittävä heikentäminen ei toteuta maankäyttö- ja rakennuslain tavoitetta merkittävien luontoarvojen turvaamisesta.**

5. Metsäekologinen yhteys Kasabergetin alueelta kohti Sipoonkorpea

Laajempia metsäalueita yhdistävät ekologiset yhteydet ovat edellytys mm. Uudenmaan metsäkanalintupopulaatioiden säilymiselle alueella. Toimiakseen yhteyksien tulee olla riittävän leveitä, ekologisilta ominaisuuksiltaan sopivia ja mahdollisimman luonnontilaisia. Valituksen alaisessa kaavassa valtakunnallisesti merkittävä metsäekologinen yhteys Mustavuori-Kasabergetin alueelta kohti Sipoonkorpea on toteutettu Västerkullan peltoalueen itäosassa sijaitsevana kehittävänä yhteytenä, joka nykyään on enimmäkseen peltoa ja tai muuta avointa aluetta.

Kehitettävän yhteyden kaavamääräykset eivät näkemyksemme mukaan riitä turvaamaan alueen luontoarvojen säilymistä. Arvioitu 20-30 vuotta ei ole riittävä aika luonnontilaisen kaltaisen havumetsän kehittymiseksi, jota huonosti liikkuva metsälajisto tarvitsee päästäkseen siirtymään alueelta toiselle. Kehitettävän yhteyden toimivuuteen liittyy myös monia, mm. tienylityspaikkoihin ja eläinten käyttäytymiseen, liittyviä epävarmuuksia: ainakin lisääntyvä virkistyskäyttö häiritsisi todennäköisesti yhteyden toimivuutta. Kyseessä on koko kaava-alueen tärkein ekologinen yhteys, jonka toimivuus vaikuttaa ratkaisevasti alueen luontoarvojen säilymiseen. Toistamme siksi vaatimuksemme yhteyden säilyttämisestä nykyisellä paikallaan.

Tringa ry vaatii edelleen kaavan kumoamista edellä sekä aiemmin valituksessamme esittämien seikkojen perusteella.

Helsingissä 9. päivänä toukokuuta 2019

Jukka Hintikka

Puheenjohtaja

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingförstraktens Ornitologiska Förening Tringary

Lähteet

Ellermaa, M. 2010. Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. *Tringa* 37.-38: 140 – 174.